

Arbejde, er det udelukkende Regeringens Skyld, det vil sige ikke den nuværende Regering, men den forrige Regering. Det er saa naturligt, at det Folketing, som skulde paa Valg den 5te April 1898, ikke valgte Kommissionens Medlemmer, men at man sagde som saa: Medlemmerne af denne Kommission skulde vælges af det Folketing, som skal afgøre Sagen, naar den kommer til at foreligge i Rigsdagen, altsaa det nyvalgte Folketing. Og at dette Folketing ikke kom til at vælge Kommissionens Medlemmer før om Efteraaret, var ikke Folketingets Skyld, men udelukkende Regeringens Skyld, som mod al Praksis her i Landet undlod at indkalde Rigsdagen til en kort Samling, som det jo altid plejer at være Tilfældet efter et Folketingsvalg, og hvortil der jo var ganske særlig Anledning den Gang af Hensyn til en anden Sag, som har været omtalt tidligere her i Salea, men som jeg ikke nu skal komme ind paa. Altsaa, dette at der gik et halvt Aar eller mere end et halvt Aar hen, inden Kommissionen kom til at begynde sine Arbejder var udelukkende den daværende Regerings og ingen andens Skyld. Jeg vil sige, at dersom Kommissionen var kommen til at virke den Sommer, som det var i sin gode Orden, at den havde faaet Lejlighed til, saa havde Kommissionens Betænkning været færdig og havde foreligget paa Rigsdagens Bord til den Tid, som var bestemt i Loven af 1898. At det ikke er sket, er, som sagt, ikke Kommissionens Skyld. — Dernæst skal jeg henlede Opmærksomheden paa, hvad der for Resten ogsaa er omtalt af det ærede 10de kongevalgte Medlem, at det jo er selvindlysende, at den Omstændighed, at Regeringen vælger samme Mand til Formand i to Kommissioner, bidrager til at forhale Arbejdet i begge Kommissioner. Det ærede 10de kongevalgte Medlem var Formand i Personbanegaardskommissionen, og han er ogsaa Formand i den Kommission, som her er under Omtale. Naar begge Kommissioner saaledes have samme Formand, er det ganske naturligt, at der ikke kan arbejdes samtidig i begge Kommissioner, og da vi sidste Sommer havde adskilligt Arbejde i Personbanegaardskommissionen, Møder om Bedømmelsen ved Præmieuddelingen og om den endelige Indstilling, er det naturligt, at den her omhandlede Kommissions Arbejde maatte hvile saa længe. Ansvarer derfor falder ikke i nogen som helst Maade hverken paa Kommissionen eller dens ærede Formand.

Jeg skal for øvrigt ikke opholde det høje Ting længere, men jeg skal slutte med

at sige, at jeg kan være med til, at denne Sag gaar til Overvejelse i et Udvalg. Jeg haaber, at det skal blive Enden paa Behandlingen i Dag, at Sagen bliver henvist til et Udvalg, og saa haaber jeg paa, at Resultatet af dette Udvalgs Forhandlinger skal blive den eneste rimelige Udvej, der findes, nemlig et Forslag til Lov om, at den Takstlov, som udløber den 1ste April 1901, forlænges til 1ste April 1902.

Gustav Hansen: Det foreliggende Forslag er, som allerede bemærket, foranlediget ved, at Takstloven af 24de April 1896 udløber den 1ste April d. A. Hovedbestemmelsen i Forslaget er jo en Forhøjelse af Taksterne. Jeg kan i Princippet fuldt ud slutte mig til et saadant Forslag, men jeg maa sige, at skulde jeg vælge, vilde jeg gaa noget højere i Bestemmelsen af Taksterne. Jeg er, som sagt, enig i, at Taksterne bør forhøjes, og jeg skal i det følgende give mine Grunde derfor.

Mit Udgangspunkt er dette, at Statsbanernes direkte økonomiske Formaal bør være dette, at skaffe ordinær Forrentning, d. v. s. $3\frac{1}{2}$ —4 pCt., af den Kapital, som Staten har anbragt i Banerne. At fastslaa den Kapital, som er anbragt i Banerne, er nu ingenlunde let. Der er nævnt 230—240 Mill. Kr., men jeg tror ikke, at det rammer det rette. Ved en Undersøgelse, som jeg ikke her kan gøre nærmere Regnskab for, idet den vilde blive for vidtløftig at fremsætte, har man udfundet, at det retteligt beregnet, vil dreje sig om ca. 175 Mill. Kr. For at se, hvilken Rente Banerne give af denne Kapital, er det nødvendigt, at der indrettes et Regnskab, der er baseret paa sunde og rigtige forretningsmæssige Principper. Et saadant Regnskab vil ogsaa af Kommissionen blive bragt i Forslag, men det er noget, som heller ikke kan klargøres her. Imidlertid er det jo en simpel Ting at regne ud, at for at der kan gives en Rente af $3\frac{1}{2}$ pCt. af den nævnte Kapital, maa der omtrent være et Overskud af 6 Mill. Kr. I Aarene 1899 og 1900 gav Jernbanerne et saakaldt Overskud af $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Det er dalet hvert Aar ganske betydeligt; i 1895—96 udgjorde det endogsaa det dobbelte, men efterhaanden er det kommet længere og længere ned. Herved er det jo aldeles klart, at Staten lider et Rentetab af $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Dette Tab fordeles nu over alle Statsborgere, alle betale til de Herrer, som rejse her i Landet, en ikke ubetydelig Del af deres Rejseomkostninger. Jeg kan nu